

selv, og dermed hænger det naturligt sammen, naar den ærede Ordfører yderligere udtalte, at denne provisoriske Lov ikke kunde siges at være fremkaldt ved Manglen af en Finantslov, idet han mente, at Regjeringen kunde have gjort og burde have gjort et andet Skridt, nemlig forinden Rigsdagen blev hjemfendt at henvende sig til den, for at faae dens Samtykke til en midlertidig Finantsbevilling eller rettere en Forlængelse af en allerede tidligere givne midlertidig Finantslov. Jeg skal nu heller ikke komme ind paa det almindelige Spørgsmaal, hvorlænge det overhovedet kan anses for at være muligt at holde Statsaffineriet gaaende paa disse midlertidige Finantslove, der kun bevilge løbende Udgifter; jeg skal ikke komme ind paa dette Spørgsmaal i Almindelighed, hvorvidt en Regering maa anse det for forsvarligt at gaa den Vej, naar dette fremfalder, ikke af en i Forholdene selv liggende Nødvendighed, men fremfalder ved den Maade, hvorpaa Folkerepresentationen har forhalet eller umuliggjort Tilveiebringelsen af en ordentlig Finantslov, som giver de Midler, som i Virkeligheden maa anses for nødvendige for Statshusholdningens Førelse. Jeg skal ikke komme ind paa disse Spørgsmaal, jeg vil holde mig til, hvad der var det Væsentlige for den ærede Ordfører, dette, at Situationen var skabt af Ministeriet selv. Nei, den ærede Ordfører maa virkelig tillade mig at sige, at den Situation, der nu har været tilstede i saa lang Tid, den er skabt væsentlig af den Side i Folkethinget, som har været i Besiddelse af Tallets Overmagt, og som gennem flere Aar har brugt denne sin Overmagt paa en Maade, som jeg ikke vil karakterisere; overhoved var det ikke min Hensigt idag, at der skulde gøres Tilbageblik paa Fortiden, som kun kunde tjene til at vanskeliggøre en røligere Fremtid; men dette maatte jeg dog sige overfor den ærede Ordfører: Situationen er skabt netop ikke af Regjeringen, men af Folkethinget, det vil sige af dets Flertal. Den ærede Ordfører mente endog, at der fra Regjeringens Side var arbejdet hen til at fremkalde en saadan Situation som den, der nu eksisterer, allerede siden 1872, fordi Regjeringerne siden den Tid skulde — som den ærede Ordfører udtrykte sig — have regjeret uden Spor af Hensyn til Folkethinget. Jeg føler mig overbevist om, at Enhver, der har bevaret nogen Erindring om, hvad der er foregaaet i Aarene siden 1872, eller som i alt Fald vil opriske sin Erindring derom, vil undre sig over, at den ærede Ordfører — som man jo ikke kan antage kom til at udtrykke sig saaledes ved en Feiltalelse eller paa Grund af Mangel paa tilstrækkeligt Herredømme over Ordene — kunde sige noget Saadant, thi Enhver maa virkelig i Rigsdagsstidenden for 1872 og senere kunne finde mangt et talende Bidnesbyrd om, i hvor høj en Grad det har været Regjeringerne magtpaaliggende at komme til Rette med Folkethinget. Og naar

dette ikke er naaet, naar det har udviklet sig saaledes, at Lovgivningsværket er geraadet i Stilstand, og naar det Hele er løbet ud i en gold og frugtesløs og nu omsider fordærvelig og favertuende Strid om forskellige Doktriner og Theorier, saa er dette Folkethingets Flertals Skyld og ikke Regjeringernes. Men særlig, dersom man vil tale ikke om en længere tilbageliggende Fortid men om den Situation, som bragtes tilveie i Foraaret, saa spørger jeg, hvad var vel Grunden til, at man ikke henvendte sig til det høie Folkething og derefter til det høie Landsting for at begjære en Bevilling til Afholdelsen af de nødvendige Udgifter? Ja, jeg kan jo ikke vide det, da jeg ikke har den Ære at være Medlem af Regjeringen; men det forekommer mig at ligge saa overrentlig nær, at Enhver maa kunne sige sig det selv, at Regjeringen kunde ikke henvende sig til det Folkething, som overhoved havde negtet at forhandle med Regjeringen, og som paa en Maade, der vel kan siges at være hidtil enestaaende i Rigsdagens Annaler, negtede Ordet til Regjeringens Chef i en saa betydningsfuld Stund som den, der var tilstede den 31te Mars dette Aar. Regjeringen har tilvisse en Værdighed at frede om, og man være nok saa meget Demokrat og nok saa meget Venfremmand, saa maa man dog erkjende, ikke blot, at den har en Værdighed at værne om, men tillige, at det vilde staa saare bedrøvelig til, dersom Regjeringen ikke sølte sit Ansvar i den Henseende; men det vilde dog virkelig være under Regjeringens Værdighed efter den Behandling, som blev udøvet imod den fra Folkethingets Side den 31te Mars, at henvende sig til det samme Folkething om en ny Bevilling. Klage de Herrer altsaa over Situationen, saa sig Dem selv, at De selv have fremkaldt den. En anden særlig aggraverende Omstændighed ved den provisoriske Lov af 12te April dette Aar skulde være den, at den i Formen var saa afvigende fra, hvad der var lang Praxis med Hensyn til midlertidige Finantslove. Jeg maa tilstaa, at denne Henviisning til Praxis, som ogsaa findes i Udvalgets Betænkning, hvor der tales om en lang konstitutionel Praxis, har altid forekommet mig — den ærede Ordfører maa ikke tage mig det ilde op — lidt komisk. At henvise til lang Praxis med Hensyn til et Spørgsmaal, som — jeg siger, Gud være lovet — ikke hører til de almindelig forekommende Spørgsmaal, men som næsten kan siges at foreligge her for første Gang, det forekommer mig, som sagt, at være noget besynderligt. Det er jo da en Selvsølge, at Sagen stillede sig ganske anderledes, da der blev Spørgsmaal om at udstede en midlertidig Finantslov, som var nødvendiggjort, fordi det havde vist sig at være umuligt at faae tilveiebragt en ordentlig Finantslov paa sædvanlig Maade, og som skulde gjælde for et længere Tidrum, og gjælde under Omstændigheder, hvor det maatte siges at være tvivl-